

Proiectul de acord privind crearea unui Tribunal pentru Brevete Europene și Comunitare nu este compatibil cu dreptul Uniunii Europene

Consiliul Uniunii Europene a elaborat un proiect de acord internațional care ar urma să fie încheiate între statele membre, Uniunea Europeană și statele terțe membre ale Convenției privind brevetele europene¹ prin care se urmărește crearea unei instanțe competente pentru soluționarea litigiilor în materia brevetelor europene și a viitoarelor brevete comunitare. Acest proiect de acord face parte din cadrul mai general al creării unui sistem integrat pentru brevetul european și comunitar care ar fi eliberat de Oficiul European pentru Brevete. În prezent, deși procedura de eliberare a acestui titlu este unică, brevetul european se compune dintr-un ansamblu de brevete naționale, reglementat fiecare de dreptul intern al statelor pe care titularul le-a desemnat. În schimb, brevetul comunitar s-ar deosebi prin caracterul său unitar și autonom și ar produce aceleași efecte în întreaga Uniune. Nu ar putea fi eliberat, transmis, revocat sau declarat caduc decât pentru acest spațiu teritorial.

Proiectul de acord internațional instituie un Tribunal pentru Brevete Europene și Comunitare care ar fi compus dintr-un Tribunal de Primă Instanță, cuprinzând o divizie centrală și divizii locale și regionale, precum și dintr-o Curte de Apel, cu o grefă comună.

În acest context, Consiliul s-a adresat Curții de Justiție pentru a obține avizul acesteia cu privire la compatibilitatea acordului preconizat cu dreptul Uniunii².

Curtea subliniază, mai întâi, că potrivit acestui acord, Tribunalul pentru Brevete Europene și Comunitare este o instituție care se află în afara cadrului instituțional și jurisdicțional al Uniunii. Tribunalul pentru Brevete este un organism care are personalitate juridică proprie în temeiul dreptului internațional. Proiectul de acord îi conferă competențe exclusive în ceea ce privește un număr important de acțiuni formulate de particulari în domeniul brevetelor, în special acțiuni în contrafacere sau privind riscul de contrafacere a brevetelor, acțiuni în revocare și anumite acțiuni în despăgubire. Sub acest aspect, **instanțele statelor membre** sunt private de aceste competențe și **nu păstrează, în consecință, decât atribuții care nu intră în competențele exclusive ale Tribunalului pentru Brevete Europene și Comunitare.**

Curtea adaugă că această instanță, în exercitarea funcției sale, are sarcina de a interpreta și de a aplica dreptul Uniunii. Curtea a statuat, desigur, că un acord

¹ Convenția privind brevetele europene, semnată la München la 5 octombrie 1973, este un tratat la care sunt părți în prezent 38 de state, printre care toate statele membre ale Uniunii Europene (însă nu și Uniunea Europeană).

² În această procedură au intervenit 21 de state membre.

internațional care prevede crearea unei instanțe care are sarcina să interpreteze dispozițiile acestui acord, nu este, în principiu, incompatibil cu dreptul Uniunii. De asemenea, Curtea a admis că un acord internațional poate produce efecte cu privire la propriile competențe dacă cerințele esențiale privind menținerea naturii acestora sunt îndeplinite și dacă, prin urmare, nu se aduce atingere autonomiei ordinii juridice a Uniunii. Totuși, spre deosebire de alte sisteme jurisdicționale internaționale cu privire la care Curtea s-a pronunțat până în prezent³, **Tribunalul pentru Brevete Europene și Comunitare are sarcina de a interpreta și de a aplica** nu numai acordul internațional preconizat, ci și **dispoziții din dreptul Uniunii**.

În plus, Curtea constată că prin **crearea acestei jurisdicții, instanțele naționale ar fi private de posibilitatea sau, după caz, de obligația de a sesiza Curtea cu trimiteri preliminare** în domeniul brevetelor, având în vedere că proiectul de acord prevede un mecanism de trimitere preliminară care rezervă doar Tribunalului pentru Brevete Europene și Comunitare posibilitatea unei trimiteri preliminare, lipsind instanțele naționale de această posibilitate.

Or, Curtea amintește că sistemul actual stabilește o cooperare directă între Curte și instanțele naționale, în cadrul căreia acestea din urmă participă îndeaproape la corecta aplicare și la interpretarea uniformă a dreptului Uniunii, precum și la protecția drepturilor conferite de această ordine juridică particularilor. Funcțiile atribuite instanțelor naționale și, respectiv, Curții sunt prin urmare esențiale pentru prezervarea naturii înseși a dreptului Uniunii.

În această privință, Curtea amintește principiul conform căruia un stat membru este ținut să repare prejudiciile cauzate particularilor prin încălcări ale dreptului Uniunii care îi sunt imputabile, indiferent care ar fi organul, inclusiv jurisdicțional, aparținând statului respectiv care se află la originea acestei încălcări. De asemenea, în cazul în care o încălcare a dreptului Uniunii este comisă de o instanță națională, Curtea poate fi sesizată în scopul constatării încălcării obligațiilor în privința statului membru în cauză.

Cu toate acestea, Curtea subliniază că **o decizie pronunțată de Tribunalul pentru Brevete Europene și Comunitare care ar încălca dreptul Uniunii nu ar putea face obiectul unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și nu ar putea atrage nici un fel de răspundere patrimonială a unuia sau mai multor state membre**.

În aceste condiții, Curtea consideră că prin faptul că atribuie o competență exclusivă de a soluționa un număr important de acțiuni formulate de particulari în domeniul brevetului comunitar, precum și de a interpreta și de a aplica dreptul Uniunii în acest domeniu în favoarea unei instanțe internaționale care se află în afara cadrului instituțional și jurisdicțional al Uniunii, acordul preconizat ar priva instanțele statelor membre de competențele privind interpretarea și aplicarea dreptului Uniunii. Acordul ar avea de asemenea efecte cu privire la competența Curții de a răspunde, cu titlu preliminar, la întrebările adresate de instanțele naționale. Astfel, **acordul ar denatura competențele pe care tratatele le conferă instituțiilor Uniunii și statelor membre și care sunt esențiale pentru prezervarea naturii înseși a dreptului Uniunii**.

³ Avizul 1/91 din 14 decembrie 1991 și Avizul 1/00 din 18 aprilie 2002.

În consecință, **Curtea concluzionează că acordul preconizat, prin care se creează un Tribunal pentru Brevete Europene și Comunitare, nu este compatibil cu dispozițiile dreptului Uniunii.**

MENȚIUNE: Un stat membru, Parlamentul European, Consiliul sau Comisia poate obține avizul Curții de Justiție cu privire la compatibilitatea unui acord preconizat cu dispozițiile tratatelor. În cazul unui aviz negativ al Curții, acordul respectiv poate intra în vigoare numai după modificarea acestuia sau revizuirea tratatelor.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al avizului se publică pe site-ul CURIA.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720